

GİRİŞ

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) verilerinin bir araya getirilerek kayıtlı istihdama ilişkin büyük resmin ortaya konmasını, ayrıca istihdamın kısa ve orta vadeli eğilimlerinin tespit edilmesini hedeflemektedir.

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni'nde, yukarıda bahsedilen kaynaklardan derlenen verilerle yapılan analizler yayınlanmaktadır. Bültende yer almayan özet tablolar, TEPAV web sitesinden zaman serileri halinde araştırmacıların kullanımına sunulmaktadır. Bültende mevcut dönem verileri geçen yılın aynı dönemine göre karşılaştırılmıştır. İşgücü piyasasında mevsimsel etkiler olduğu için mevsimsellikten arındırma işlemi yapılarak bir önceki ay ile karşılaştırmalara da yer verilmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	3
Kamu İstihdamı Öne Çıktı	7
Sigortalı Çalışan Sayısı 18 Milyona Yaklaştı	11
Kayıtlı Esnaf Artıyor, Çiftçi Azalıyor	13
Memur Sayısı Artıyor	14
Sigortalı Ücretli Sayısı 12 Milyonu Geçti.....	15
İstihdam En Çok Sağlık Sektöründe Azalıyor	16
İmalat Sanayideki İstihdam Artış Hızı Genelin Gerisinde Kaldı.....	18
Turizmde Güçlü İllerinde İstihdam Daha Çok Arttı.....	19
Esnaflı Sayısını En Yüksek Oranda Artıran İl: Şanlıurfa	21
Kayıtlı Çiftçi Sayısı Yüzde 8 Azaldı	22
Son 1 Yılda Memur Sayısında Artış Oranı Sigortalı Ücretlilerden Fazla.....	23
Ayda 10 Bin Yeni İşyeri Açılıyor	24
İmalat Sanayide Yeni Açılan 4 Firmadan 1'i Hazır Giyim Sektöründe.....	25
Son 1 Yılda İşyeri Sayısını En Fazla Artıran İller: Gaziantep, Adana ve Hatay	26
Kadın İstihdamı Yaz Aylarında Azalıyor, Kış ve Bahar Aylarında Artıyor.....	27
İmalat Sanayide Kadın İstihdamı, Erkek İstihdamından Daha Çok Artıyor	29
Kadına Yeni İstihdamın yüzde 54'ü 3 Büyük İlde	30
İşsizlik Ödeneği Alanların Yüzde 30'u İstanbul'da	31

TABLO ve ŞEKİLLER

Tablo 1. Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü, İstihdam ve İşsizlik (Haziran, 2011 - 2012) (Bin kişi)	7
Tablo 2. İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus İçinde Ümitsiz İşsizler ve Ev Kadınları (Haziran, 2011 - 2012) (Bin kişi)	8
Tablo 3. İstihdamdaki Aylık Değişim (Haziran, 2011 - 2012) (Bin kişi).....	9
Tablo 4. Kamu İstihdamındaki Değişim (2009 - 2012) (Bin kişi)	10
Tablo 5. Sigortalı Çalışan Sayısı (Haziran, 2009 - 2012)	11
Şekil 1. Aylara Göre Sigortalı Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	12
Şekil 2. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	12
Şekil 3. Aylara Göre Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	13
Şekil 4. Aylara Göre Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir).....	14
Şekil 5. Aylara Göre Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir).....	15
Tablo 6. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	16
Tablo 7. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Azalan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	17
Tablo 8. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	18
Tablo 9. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il).....	20
Tablo 10. Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)	21
Tablo 11. Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)	22
Tablo 12. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)	23
Tablo 13. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	24
Tablo 14. İmalat Sanayide İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	25
Tablo 15. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)	26
Şekil 6. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın İstihdamının Toplam İstihdama Oranı (Ekim 2008 – Haziran 2012)	27
Tablo 16. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör).....	28
Tablo 17. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	29
Tablo 18. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)	30
Tablo 19. İşsizlik Ödeneği Alan Kişi Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)	31

ÖZET

Genel Eğilimler

- Haziran 2012'de kayıtlı istihdam 17 milyon 738 bin olmuştur.
- Kayıtlı istihdam Haziran 2012'de, 2011'in aynı dönemine göre yüzde 7,4 artmıştır. Bu artış, 1 milyon 232 bin ilave istihdama karşılık gelmektedir.
- Kayıtlı istihdam artışının yüzde 84,5'i sigortalı ücretli (4/a) ve yüzde 19,5'i ise kamu görevlileri (4/c) sayısındaki artıştan kaynaklanmıştır. Kendi hesabına çalışanlar (4/b) ise bu artışı yüzde 4 düzeyinde negatif olarak etkilemişlerdir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde kayıtlı istihdam Haziran 2012'de bir önceki aya göre yüzde 0,7 artmıştır. Bu artış, yaklaşık 121 bin ilave istihdama karşılık gelmektedir.

Sektörel Değerlendirmeler

- Haziran 2012'de tüm sektörlerde 12 milyon 87 bin kişi sigortalı ücretli olarak istihdam edilmektedir. İmalat sanayideki sigortalı ücretli istihdam ise 3 milyon 314 bin kişi olmuştur.
- Geçtiğimiz 12 ayda sigortalı ücretli sayısındaki artış yüzde 9,4 olmuştur. İmalat sanayindeki artış ise yüzde 8,6 olmuş ve genel artışın 0,8 puan gerisinde kalmıştır.
- Son 12 ayda 1 milyon 41 bin artan sigortalı ücretli sayısının yüzde 25,2'si imalat sanayinden gelmiştir. 262 bin kişi imalat sanayinde iş edinmiştir.
- Toplam sigortalı ücretli (4/a) sayısında, Haziran 2012'de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen artışta yüzde 13,9 ile bina inşaatı (145 bin), yüzde 11,6 ile perakende ticaret (120 bin) ve yüzde 5,9 ile de kara ve boru hattı taşımacılığı (61 bin) pay sahibi olan en önemli üç sektör olarak ortaya çıkmaktadır.
- Haziran 2012'de geçen yılın aynı dönemine göre toplam sigortalı ücretli (4/a) sayısı en fazla azalan sektörlerin başında yaklaşık 15 bin istihdam düşüşü ile insan sağlığı hizmetleri (yüzde 6,3), 7 bin ile atık maddelerinde değerlendirilmesi (yüzde 11,5), 5 bin ile veterinerlik hizmetleri (yüzde 25,5) ve 3 bin ile üye olunan kuruluş faaliyetleri (yüzde 8,4) gelmektedir.
- İmalat sanayinde sigortalı ücretli çalışan sayısında, Haziran 2012'de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen yaklaşık 262 binlik artışın, yüzde 18,1'i giyim eşyaları imalatı (48 bin), yüzde 16,3'ü tekstil ürünleri imalatı (43 bin) ve yüzde 11,6'sı gıda ürünleri imalatı (30 bin) sektörlerinden gelmektedir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde toplam sigortalı ücretli (4/a) istihdamı Haziran 2012'de bir önceki aya göre yaklaşık 81 bin artmıştır. Mayıs 2012'ye göre istihdamın en fazla arttığı sektörlerin başında 10 bin kişi ile bina inşaatı, 9 bin ile perakende ticaret ve 7 bin kişi ile idari danışmanlık faaliyetleri sektörleri gelmektedir.
- İmalat sanayinde ise mevsimsellikten arındırılmış serilerde sigortalı ücretli istihdamı Haziran 2012'de bir önceki aya göre yaklaşık 22 bin artmıştır. Mayıs 2012'ye göre istihdamın en fazla arttığı sektörlerin başında 5 bin kişi ile giyim eşyaları imalatı, 4 bin ile gıda ürünleri imalatı ve 3 bin kişi ile tekstil ürünleri imalatı gelmektedir.

İl Bazında Değerlendirmeler

- Haziran 2012'de il bazında sigortalı ücretli (4/a) istihdamın en fazla olduğu 3 il, 3 milyon 481 bin ile İstanbul (yüzde 28,8), 1 milyon 5 bin ile Ankara (yüzde 8,3) ve 772 bin ile de İzmir (yüzde 6,4) olarak sıralanmaktadır.
- Sigortalı ücretli (4/a) istihdamın en az olduğu 5 il ise Bayburt, Ardahan, Tunceli, Kilis ve Hakkari'dir.
- Haziran 2012'de il bazında kayıtlı esnaf (4/b) sayısının en fazla olduğu 3 il, 464 bin ile İstanbul (yüzde 24), 129 bin ile Ankara (yüzde 6,7) ve 122 bin ile de İzmir (yüzde 6,3) olarak sıralanmaktadır.
- Kayıtlı esnaf (4/b) sayısının en az olduğu 5 il ise Bayburt, Tunceli, Ardahan, Gümüşhane ve Bingöl'dür.
- Haziran 2012'de il bazında kayıtlı çiftçi (4/b) sayısının en fazla olduğu 3 il, 60 bin ile Konya (yüzde 5,4), 52 bin ile Antalya (yüzde 4,7) ve 50 bin ile de Manisa (yüzde 4,5) olarak sıralanmaktadır.
- Kayıtlı çiftçi (4/b) sayısının en az olduğu 5 il ise Hakkari, Bartın, Şırnak, Bingöl ve Tunceli'dir.
- Haziran 2012'de il bazında kamu çalışanı (4/c) sayısının en fazla olduğu 3 il, 377 bin ile Ankara (yüzde 14,5), 302 bin ile İstanbul (yüzde 11,6) ve 137 bin ile de İzmir (yüzde 5,3) olarak sıralanmaktadır.
- Kamu çalışanı (4/c) sayısının en az olduğu 5 il ise Bayburt, Kilis, Ardahan, Iğdır ve Gümüşhane'dir.
- Haziran 2012'de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen toplam sigortalı ücretli (4/a) çalışan artışında yüzde 27,9 ile İstanbul (290 bin), yüzde 7,1 ile Ankara (74 bin), yüzde 5,7 ile İzmir (59 bin), yüzde 4,6 ile Antalya (48 bin) ve yüzde 3,9 ile Bursa (41 bin) en önemli 5 il olarak sıralanmaktadır.
- Son 1 yılda, sigortalı istihdamı (4/a) en fazla artan 15 il arasında, Van (yüzde 53,9), Gaziantep (yüzde 19), Konya (yüzde 11,3), Kayseri (yüzde 11) ve Muğla (yüzde 10,8) en yüksek istihdam artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Son 1 yılda, kayıtlı esnaf (4/b) sayısı en fazla artan 15 il arasında, Şanlıurfa (yüzde 11,4), Gaziantep (yüzde 9,2), İstanbul (yüzde 8,7), Uşak (yüzde 6,9) ve Denizli (yüzde 5,5) en yüksek kayıtlı esnaf artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Son 1 yılda, kayıtlı çiftçi (4/b) sayısı en fazla artan 15 il arasında, Hakkari (yüzde 14,5), Şanlıurfa (yüzde 9,6), Kars (yüzde 8,2), Ardahan (yüzde 7,5) ve Karaman (yüzde 6,4) en yüksek kayıtlı çiftçi artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Kamu çalışanı (4/c) sayısına bakıldığında ise son 1 yılda, sayısı en fazla artan 15 il arasında, Şanlıurfa (yüzde 23,4), Van (yüzde 21,7), Gaziantep (yüzde 15,2), Diyarbakır (yüzde 13,3) ve Erzurum (yüzde 12,1) en yüksek kamu çalışanı artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde toplam sigortalı ücretli (4/a) istihdamı Haziran 2012'de bir önceki aya göre en fazla artan illerin başında 28 bin yeni istihdam ile İstanbul, 5 bin ile İzmir ve 4 bin ile Antalya gelmektedir.

İşyeri Bazında Değerlendirmeler

- Haziran 2012’de Türkiye’de toplam 1 milyon 512 bin işyeri bulunmaktadır. Türkiye’deki işyerlerinin yüzde 29’u İstanbul’da (439 bin), yüzde 7,8’i Ankara’da (118 bin) ve yüzde 7,1’i de İzmir’de (107 bin) faaliyet göstermektedir.
- İşyeri sayısı en az olan iller ise Bayburt, Hakkari, Ardahan, Tunceli ve Kilis olarak sıralanmaktadır.
- Türkiye genelinde Haziran 2011’den Haziran 2012’e 114 bin işyeri açılmıştır. Geçen yıldan bu yana işyeri sayısı yüzde 8,2 artmıştır. Sektör bazında bu artışta en yüksek payı yüzde 20,3 ile perakende ticaret (23 bin), yüzde 11 ile kara ve boru hatta taşımacılığı (13 bin) ve yüzde 7,1 ile de yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri (8 bin) sektörleri almıştır.
- Haziran 2012’de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen işyeri artışında en büyük payı yüzde 31,8 ile İstanbul (36 bin) almıştır. İstanbul’u yüzde 7,3 ile Ankara (8 bin), yüzde 6,5 ile İzmir (7 bin), yüzde 4,8 ile Antalya (5 bin) ve yüzde 4,4 ile Bursa (5 bin) izlemiştir.
- Son 1 yılda, işyeri sayısı en fazla artan 15 il arasında, oransal olarak geçen yıldan bu yıla en fazla artış yüzde 13,1 ile Gaziantep’te olmuştur. Gaziantep’i yüzde 13 ile Adana, yüzde 11,3 ile Hatay, yüzde 10,2 ile Tekirdağ ve yüzde 9,9 ile Antalya ve Mersin takip etmiştir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde Haziran 2012’de bir önceki aya göre 9 binden fazla yeni işyeri açılmıştır. İşyeri sayısı en fazla artan illerin başında 3 bin 433 yeni işyeri ile İstanbul ilk sırada yer alıyor. İstanbul’u 766 işyeri ile Ankara ve 532 işyeri ile İzmir takip etmektedir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde işyeri sayısı Haziran 2012’de bir önceki aya göre en fazla artan sektörler perakende ticaret (bin 503), idari danışmanlık faaliyetleri (598) ve özel inşaat faaliyetleri (582) olarak sıralanmaktadır.

Kadın İstihdamı Üzerine Değerlendirmeler

- Sigortalı ücretli çalışanlar içinde kadınların oranı Haziran 2012’de yüzde 24,3 (2 milyon 932 bin) olarak gerçekleşmiştir. 1 milyon 41 binlik toplam sigortalı ücretli artışının 252 bini (yüzde 24,2’si) kadın istihdamından gelmiştir.
- Mayıs 2012’de kadın istihdam oranının en fazla olduğu ilk 5 il Edirne (yüzde 30,2), Denizli (yüzde 30,1), İzmir (yüzde 29,4), İstanbul, Düzce ve Kırklareli (yüzde 28,8) ve Karaman (yüzde 28,1)’dir.
- Kadın istihdam oranının en az olduğu 5 il ise Van (yüzde 6,9), Şırnak (yüzde 8), Siirt (yüzde 8,6), Bitlis (yüzde 8,8) ve Mardin (yüzde 9,2)’dir.
- Son 1 yılda, sigortalı ücretli kadın istihdamı en fazla artan 15 il arasında, Balıkesir (yüzde 16,8), Kayseri (yüzde 14,6), Muğla (yüzde 14,1), Sakarya (yüzde 13,1) ve Manisa (yüzde 12,5) en yüksek kadın istihdamı artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.

- Kadın istihdamındaki payı en yüksek olan 3 sektör yüzde 13,2 ile perakende ticaret (387 bin), yüzde 9,4 ile eğitim (277 bin) ve yüzde 7,1 ile giyim eşyaları imalatı (207 bin) sektörleridir.
- Haziran 2012’de geçen yılın aynı dönemine göre kadın sigortalı ücretli istihdamı artışında en fazla payı olan sektörlerin başında yüzde 19,5 ile perakende ticaret (49 bin), yüzde 9,5 ile giyim eşyaları imalatı (24 bin) ve yüzde 6,8 ile büro yönetimi ve desteği faaliyetleri (17 bin) sektörleri gelmektedir.
- Öte yandan Haziran 2012’de geçen yılın aynı dönemine göre kadın sigortalı ücretli istihdamının en fazla azaldığı sektörler 14 bin ile insan sağlığı hizmetleri (yüzde 8,7), 4 bin ile veterinerlik hizmetleri (yüzde 30,2) ve 3 bin ile eğitim (yüzde 1,1) sektörleri olarak sıralanmaktadır.
- İmalat sanayide kadın istihdamındaki payı en yüksek olan 3 sektör yüzde 29,2 ile giyim eşyaları imalatı (207 bin), yüzde 17 ile tekstil ürünleri imalatı (120 bin) ve yüzde 13,8 ile gıda ürünleri imalatı (98 bin) sektörleridir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde sigortalı ücretli kadın istihdamı Haziran 2012’de bir önceki aya göre en fazla artan sektörlerin başında 3 bin 515 yeni istihdam ile perakende ticaret, 2 bin 653 ile eğitim ve 2 bin 537 ile idari danışmanlık faaliyetleri sektörleri gelmektedir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde sigortalı ücretli kadın istihdamı Haziran 2012’de bir önceki aya göre en fazla artan illerin başında 9 bin 376 yeni istihdam ile İstanbul, 2 bin 455 ile İzmir ve 2 bin 428 ile Balıkesir gelmektedir. Bu illeri Rize, Samsun ve Kocaeli izlemektedir.

Kamu İstihdamı Öne Çıktı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan mevsimsel etkilerden arındırılmış Haziran 2012 işgücü ve istihdam verileri, Haziran 2011'e göre işgücü pazarına son 12 ayda 362 bin kişinin katıldığını, iş arayanlardan 660 binine daha iş bulunduğunu gösteriyor. Bu durumda işsiz sayısının da 12 ay öncesine göre 297 bin azaldığı ve işsizlik oranınının 1,3 puan azalarak yüzde 8,9'a düştüğü görülüyor.

Tablo 1. Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü, İstihdam ve İşsizlik (Haziran, 2011 - 2012) (Bin kişi)

Aylar	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)
Haziran 2011	26.806	24.081	2.725	50,1	45,0	10,2
Temmuz 2011	26.754	24.084	2.670	49,9	44,9	10,0
Ağustos 2011	26.782	24.206	2.576	49,8	45,0	9,6
Eylül 2011	26.772	24.292	2.480	49,7	45,1	9,3
Ekim 2011	26.816	24.304	2.512	49,7	45,1	9,4
Kasım 2011	26.907	24.419	2.488	49,8	45,2	9,2
Aralık 2011	26.775	24.290	2.485	49,5	44,9	9,3
Ocak 2012	26.895	24.478	2.418	49,5	45,1	9,0
Şubat 2012	26.859	24.418	2.441	49,4	44,9	9,1
Mart 2012	26.930	24.486	2.444	49,5	45,0	9,1
Nisan 2012	27.092	24.639	2.453	49,7	45,2	9,1
Mayıs 2012	27.185	24.735	2.450	49,8	45,3	9,0
Haziran 2012	27.168	24.741	2.428	49,7	45,2	8,9
Haziran 2011-2012 (Fark)	362	660	-297			
Haziran 2011-2012 (%)	1,4	2,7	-10,9			
Mayıs-Haziran 2012 (Fark)	-17	6	-22			

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması

2010 ve 2011’de ortalama yüzde 9’a yakın büyüyen ekonomi, 2012’de “yumuşak iniş”e geçmişti. Sonrasında da büyüme hedefinin yüzde 4’e indirilmesi kararlaştırılmıştı. 2012’nin ilk yarısında büyüme yüzde 3’te kaldı ve Orta Vadeli Program’da yılın tamamının yüzde 3,2 ile tamamlanacağı öngörüldü. “Yumuşak iniş”e geçen ekonominin yine de dikkate değer bir istihdam artışı içinde olduğu, artışın ne kadarının özelden, ne kadarının kamudan kaynaklandığı önem kazanmaktadır. Haziran 2012’de işgücüne katılma oranı yüzde 49,7 olarak gerçekleşti. Haziran 2011’in işgücüne katılma oranı yüzde 50,1 idi. Başka bir ifadeyle işgücü mutlak sayı olarak 362 bin artsa da işgücüne katılım, oransal olarak, pek değişmedi. İşgücü tanımının dışında kalan nüfusta ev kadını statüsü yine dikkat çekici boyuttadır. Haziran 2012’de sayıları, 12 ay öncesine göre 392 bin daha artan ev kadınlarının sayısı 12 milyonu yaklaşmıştır. İşgücü dışındaki nüfustan işsiz oldukları halde kayıtlara “resmi işsiz” olarak geçmeyen “ümitsiz, mevsimlik” gibi sıfatlarla tasnif edilenlerin sayısı ise Haziran 2011’e göre 102 bin azalsa da 1 milyon 821 bini bulmuştur. Bu sayı “resmi işsizlere” eklenecek olsa genişletilmiş tanımla işsiz sayısı 4 milyonu aşarak, işsizlik oranı da yüzde 15’i bulurdu.

Tablo 2. İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus İçinde Ümitsiz İşsizler ve Ev Kadınları (Haziran, 2011 - 2012) (Bin kişi)

Aylar	İşgücüne Dahil Olmayanlar	Ümitsiz, Mevsimlik	Ev Kadını	Ümitsiz, Mevsimlik / İşgücüne Dahil Olmayanlar (%)	Ev Kadını / İşgücüne Dahil Olmayanlar (%)
Haziran 2011	26.101	1.923	11.496	7,4	44,0
Temmuz 2011	26.173	1.952	11.603	7,5	44,3
Ağustos 2011	26.328	1.861	11.847	7,1	45,0
Eylül 2011	26.685	1.790	11.965	6,7	44,8
Ekim 2011	26.989	1.800	12.049	6,7	44,6
Kasım 2011	27.331	1.887	12.199	6,9	44,6
Aralık 2011	27.868	2.069	12.356	7,4	44,3
Ocak 2012	28.144	2.256	12.428	8,0	44,2
Şubat 2012	28.307	2.369	12.355	8,4	43,6
Mart 2012	28.007	2.238	12.254	8,0	43,8
Nisan 2012	27.464	2.016	11.933	7,3	43,4
Mayıs 2012	27.044	1.817	11.834	6,7	43,8
Haziran 2012	26.877	1.821	11.888	6,8	44,2
Haziran 2011-2012 (Fark)	776	-102	392		
Haziran 2011-2012 (%)	3,0	-5,3	3,4		
Mayıs-Haziran 2012 (Fark)	-167	4	54		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması

Öte yandan, ham verilerle Haziran 2011-2012 döneminde yaratılmış görünen 660 bin istihdamın sektörel dağılımı, hizmetler sektörünün lokomotif rolü üstlendiğini ortaya koyuyor. Hizmet sektörlerinde, özellikle de kamusal hizmet dallarında istihdam artışı öne çıkmaktadır. Sanayi, inşaat, hatta ticaret gibi sektörler, bekleneceği gibi, düşük büyümeye paralel olarak, istihdam yaratmada geride kalmaktalar.

Tablo 3. İstihdamdaki Aylık Değişim (Haziran, 2011 - 2012) (Bin kişi)

Aylar	Ham veri	Mevsimsellikten arındırılmış
Haziran 2011	24.901	26.805
Temmuz 2011	24.953	26.753
Ağustos 2011	24.884	26.782
Eylül 2011	24.749	26.772
Ekim 2011	24.486	26.816
Kasım 2011	24.267	26.906
Aralık 2011	23.678	26.775
Ocak 2012	23.475	26.896
Şubat 2012	23.338	26.859
Mart 2012	23.817	26.931
Nisan 2012	24.630	27.099
Mayıs 2012	25.282	27.193
Haziran 2012	25.577	24.741

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması

Ekonomideki tempo düşüşü, istihdamda etkisini gösterirken kamuda, üretim dışı alt dallarda kamu kuruluşlarına memur ve diğer statülerde kamu hizmetlisi alınması, son ayların istihdam profilinde önem kazanmış görünmektedir. Düşük büyümeye rağmen istihdamda yaşanan artışın açıklaması, kamu istihdamındaki artışta yatmaktadır. 2009 kriz yılında dar tutulan kamu istihdamı, 2010 sonrası artmış ve 2012 sonunda yüzde 6 artışla 3 milyon 160 bine yaklaşmıştır. Özellikle 2011 ve 2012’de kamu istihdamı artışı dikkat çekmektedir.

Tablo 4. Kamu İstihdamındaki Değişim (2009 - 2012) (Bin kişi)

Dönem	Kamu İstihdamı	Endeks
2009 – 2. Çeyrek	2.974	100
2009 – 3. Çeyrek	2.977	100
2009 – 4. Çeyrek	2.959	99
2010 – 1. Çeyrek	2.938	99
2010 – 2. Çeyrek	2.959	99
2010 – 3. Çeyrek	2.998	101
2010 – 4. Çeyrek	3.014	101
2011 – 1. Çeyrek	3.037	102
2011 – 2. Çeyrek	3.065	103
2011 – 3. Çeyrek	3.118	105
2011 – 4. Çeyrek	3.099	104
2012 – 1. Çeyrek	3.112	105
2012 – 2. Çeyrek	3.159	106

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması

Kamu çalışanları, bekleneceği gibi çoğu eğitim, sağlık, “savunma-güvenlik” gibi hizmet bakanlıklarında çalışmaktadır. Genel bütçe kapsamındaki bu kamu istihdamı yüzde 70’in üstünde paya sahip. Yüksek öğretiminin ise payı yüzde 6 dolayında. 1980 öncesi sanayiden enerjiye geniş bir KİT gövdesine sahip olan devlet, özelleştirmeler sonucu şimdi ancak 222 bin dolayında KİT istihdamına sahip. Yerel yönetimlerde ise 282 bin kişi çalışıyor. Bu, toplam kamu istihdamının yüzde 9’u anlamına geliyor.

Sigortalı Çalışan Sayısı 18 Milyona Yaklaştı

TÜİK'in kayıtlı istihdamı 15,2 milyon göstermesine karşılık, kısa adı SGK olan Sosyal Güvenlik Kurumu, 17,7 milyon kişinin prim ödeyen sigortalı, yani kayıt altında olduğunu açıklamaktadır. 2,5 milyon kişiyi bulan bu farkı açıklayan en önemli değişken, fiilen çalışmasa da birçok kişinin çalışıyor gösterilip primi ödenerek sosyal güvence şemsiyesi altına alınması ile ilgilidir.

SGK, Haziran 2012 verileri, kayıtlı istihdamın 17,7 milyona çıktığını ve 12 ay öncesine göre kayıtlı istihdamın yüzde 7,4 oranında arttığını ortaya koymaktadır. Mevsimsellik dikkate alındığında ise kayıtlı istihdamın Haziran 2012'de 17,3 milyonu bulduğu ve Mayıs 2012'ye göre yüzde 0,7 arttığı anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Sigortalı Çalışan Sayısı (Haziran, 2009 - 2012)

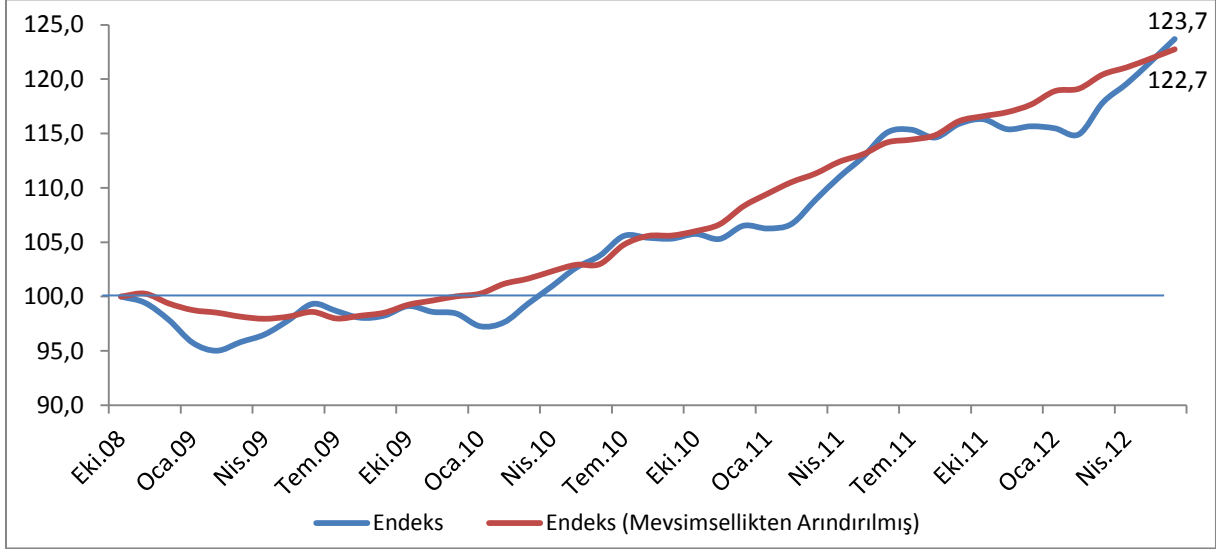
	4/a	4/b	4/c	Toplam Kayıtlı İstihdam
Haziran 2009	8.922.743	3.051.391	2.271.485	14.245.619
Haziran 2010	9.743.072	2.888.898	2.250.200	14.882.170
Haziran 2011	11.045.909	3.089.309	2.370.551	16.505.769
Haziran 2012	12.087.084	3.040.162	2.610.813	17.738.059
Haziran 12 - Haziran 11 (Fark)	1.041.175	-49.147	240.262	1.232.290
Haziran 12 - Haziran11 (Artış, %)	9,4	-1,5	10,1	7,4
Haziran 11 - Haziran10 (Artış, %)	13,3	6,9	5,3	10,9
Haziran 10 - Haziran09 (Artış, %)	9,1	-5,3	-0,9	4,4
Haziran 12 - Haziran09 (Artış, %)	35,4	-0,3	14,9	24,5
Mayıs 2012*	11.612.537	3.017.313	2.594.690	17.306.191
Haziran 2012*	11.693.596	3.015.037	2.599.114	17.427.057
Haziran 12 - Mayıs 12 (Fark)*	81.059	-2.276	4.424	120.866
Haziran 12 - Mayıs 12 (Artış, %)*	0,6	-0,1	0,1	0,7

*Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)

SGK verileri, küresel krizin etkilerinin hissedildiği Haziran 2009'dan bu yana kayıtlı istihdamın düzenli bir artış gösterdiğini ve bu 4 yılda kayıtlı istihdamın yüzde 24'ün üstünde artış göstererek 14,2 milyondan 17,7 milyona çıktığını ortaya koymaktadır.

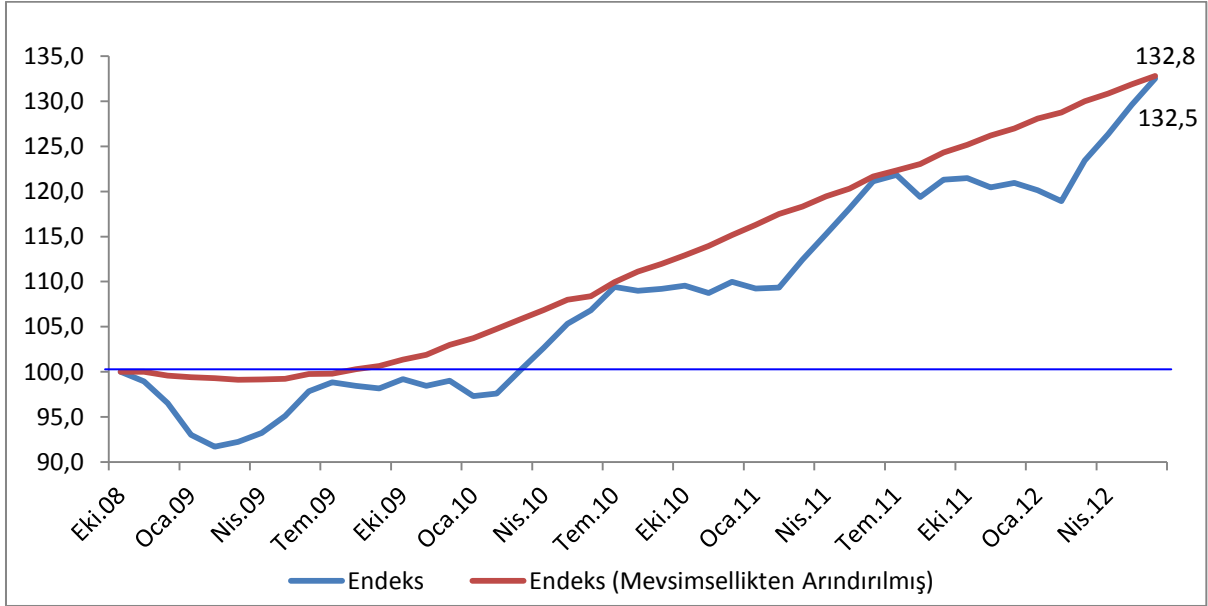
Şekil 1. Aylara Göre Sigortalı Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kayıtlı istihdamın üçte ikisinden fazlasını oluşturan sigortalı ücretlilerin bu sürede sayılarının yüzde 35,4 dolayında artması dikkat çekmektedir. Üç yıllık büyüme sürecinin yarattığı istihdam ikliminin yanı sıra kayıtsız işçilerin kayıt altına alınması ile böyle bir artışın gerçekleştiğinden söz edilebilir. Sigortalı ücretli sayısındaki Ekim 2008'e göre artış mevsimsel etkilerden arındırıldığında, yüzde 33'e yakındır.

Şekil 2. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

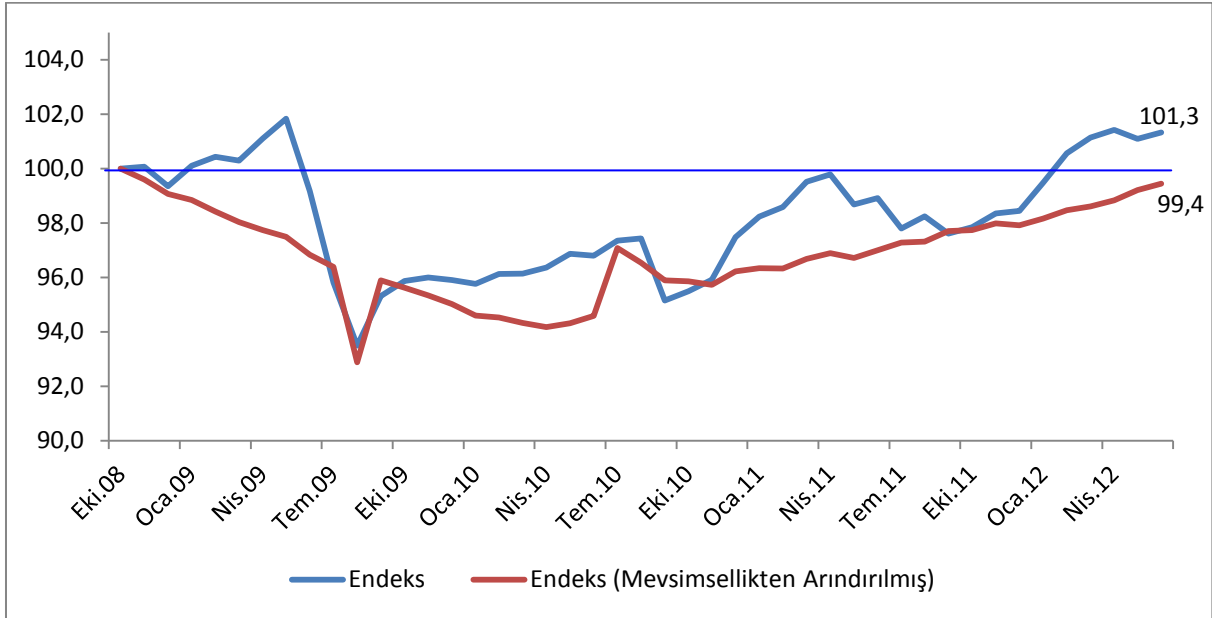
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kayıtlı Esnaf Artıyor, Çiftçi Azalıyor

Kayıtlı istihdam içinde yüzde 18 dolayında payı olan esnaf (BAĞKUR'lu) nüfusta, 2009 krizi sonrasında iyileşen yatırım ortamının etkisiyle artış gözlenmekteydi. 2009 kriz yılı Haziran ayında 3 milyon 51 dolayındaki kayıtlı esnafın Haziran 2010'da yüzde 5 azaldığı, ancak izleyen yılın, yani 2011'in Mayıs ayında 3 milyon 90 bine yaklaştığı gözlenmiştir. Bu sayı Haziran 2012'de ise 50 bin azalma göstermiş durumdadır.

Mevsimsel etkilerden arındırıldığında da, kayıtlı esnaf sayısının, bekleneceği üzere 2009'da inişe geçtiği ancak 2010'da ekonominin iyileşmesi ile toparlandığı, 2011'den sonra ise yükselişin durduğu, hatta azalışa geçtiği gözlenmektedir.

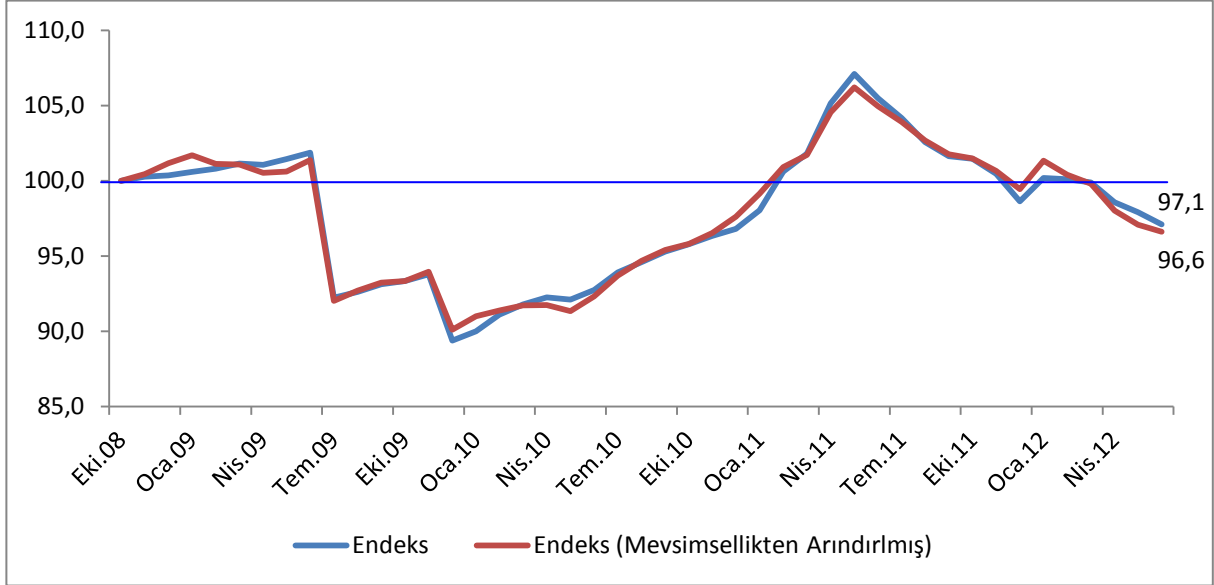
Şekil 3. Aylara Göre Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Toplam kayıtlı istihdam içinde yüzde 6 dolayında payı olan "kendi hesabına çalışan tarım istihdamı", kısaca güvenceli çiftçi nüfus, sektörün seyrine ve mevsimlere göre dalgalanmalar göstermektedir. Haziran 2009'da 1 milyon 152 bin olan kayıtlı çiftçinin, 2010'da geriledikten sonra Haziran 2011'de 1 milyon 193 binlik bir sayıya ulaştığı, Haziran 2012'de de sayılarının 1 milyon 98 bine indiği anlaşılmaktadır.

Şekil 4. Aylara Göre Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

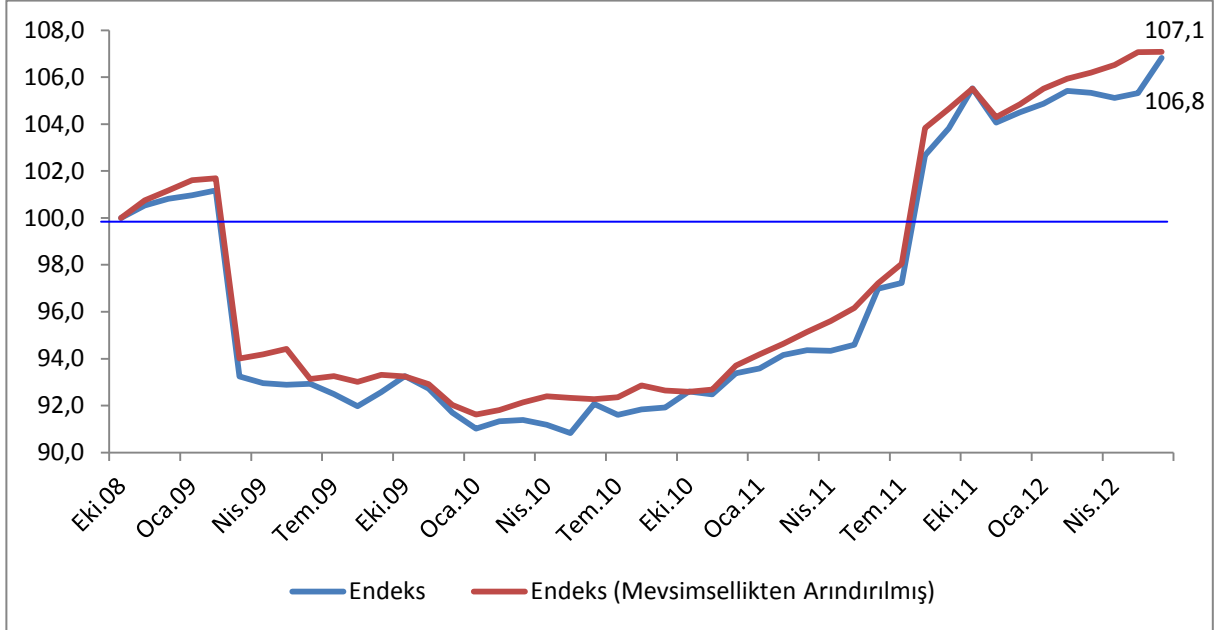
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Memur Sayısı Artıyor

Genel bütçe, belediyeler, KİT'ler tarafından istihdam edilen kayıtlı istihdamdan işçi statüsünde (4/a) olmayan kamu personeli, 4/c başlığı altında sosyal güvenlik kapsamındadır ve sayıları Haziran 2012 itibarıyla 2,5 milyon dolayındadır. Bu da toplam kayıtlı istihdamın yüzde 15'ine yaklaşmaktadır.

Çoğu "memur" statüsündeki kamu personeli sayısının, "mali disiplin" uygulaması çerçevesinde fazla artırılmadığı kriz dönemini takiben özellikle de 2011'in ikinci yarısından itibaren arttığı gözlenmiştir. Sağlık, eğitimin yanında savunma hizmetlerini de kapsayan alanların kamu personelindeki artışla, Haziran 2011'e göre kamu istihdamının Haziran 2012'de yüzde 10 arttığı ve 2 milyon 600 bini geçtiği görülmektedir. Bu, son 12 ayda memur sayısında 240 bin artış anlamına gelmektedir.

Şekil 5. Aylara Göre Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Sigortalı Ücretli Sayısı 12 Milyonu Geçti

Haziran 2011-2012 döneminde kayıtlı ücretli sayısında gerçekleşen 1 milyon 41 bin kişilik artışla sigortalı işçi sayısı 12 milyonu geçti. Mayıs-Haziran 2012 arasında artışın 81 bini bulması da dikkat çekicidir.

Yavaşlama gösteren inşaat sektörü, yine de (bina inşaatı ve özel inşaat faaliyetleri birlikte) toplam sigortalı ücretli istihdamda 1 milyon 514 bin kişiyi aşarak ilk sıradaki yerini korumaktadır. 1 milyon 41 bin dolayındaki kayıtlı ücretli artışının yüzde 20'si bu sektörden kaynaklanmıştır.

Haziran 2011-2012 döneminde sigortalı ücretli istihdamında perakende ticaretteki istihdam, inşaattan sonra dikkat çekicidir. Perakende sektöründeki sigortalı ücretlilerin, toplamdaki payı yüzde 12'ye yaklaşırken, sayıları haziranda mayısa göre artışı 10 bine yaklaşmış görünmektedir. Perakende sektörü istihdamının son 12 aydaki artışı 121 bine yaklaşırken toplam yıllık istihdam artışındaki payı da yüzde 12 dolayındadır.

Kara ve boru hattı taşımacılığı, bina ve çevre düzenleme faaliyetleri ile yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sektörleri, sigortalı ücretli istihdamının en yoğun olduğu sektörler sıralamasında üçüncü, dördüncü ve beşinci sırayı almışlardır. Toptan ticaret de istihdamda önde gelen sektörlerden biri olmuştur. Haziran 2012'deki sigortalı ücretli sayısı 415 bini aşan yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sektöründe turizm sezonunun tempo kazanması ile birlikte istihdamın hızlanacağı söylenebilir.

Kara ve boru hattı taşımacılığı sektörünün Haziran 2011-2012 döneminde istihdama katkısı 61 bine yaklaşmıştır. Toptan ticaret aynı sürede 44 bin, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri işyerlerinde ise 1 yılda istihdam artışı 53 bini buldu. Hizmet sektörüne ait büro yönetimindeki işyerlerinde 42 bin dolayında kişiye yeni kayıtlı istihdam olanağı yaratıldı.

Tablo 6. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mayıs 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
41	Bina İnşaatı	1.069.635	1.049.714	924.647	144.988	13,9	15,7	10.307
47	Perakende Ticaret	1.142.851	1.125.300	1.022.462	120.389	11,6	11,8	9.073
49	Kara ve Boru Hattı Taşımacılığı	599.139	592.043	538.169	60.970	5,9	11,3	2.853
43	Özel İnşaat Faaliyetleri	443.681	427.612	385.965	57.716	5,5	15,0	4.986
56	Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri	415.398	405.413	362.606	52.792	5,1	14,6	-775
81	Bina ve Çevre Düzenleme Faaliyetleri	290.650	291.842	237.942	52.708	5,1	22,2	3.816
14	Giyim Eşyaları İmalatı	448.289	446.677	400.739	47.550	4,6	11,9	5.109
46	Toptan Ticaret	504.846	503.610	460.884	43.962	4,2	9,5	2.857
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	413.089	410.015	370.438	42.651	4,1	11,5	3.065
82	Büro Yönetimi ve Desteği Faaliyetleri	288.373	280.125	246.268	42.105	4,0	17,1	-6.698
Tüm Sektörler		12.087.084	11.820.778	11.045.909	1.041.175		9,4	81.060

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İnşaat ve hizmet sektörlerinde yaratılan bu istihdama karşılık, ilk 10'a giren imalat sanayi sektörlerini, önceki aylarda olduğu gibi, tekstil ürünleri ile giyim eşyaları imalatı sanayi oluşturmaktadır. Haziran 2012 itibariyle bu sanayilerdeki sigortalı ücretli sayısı 861 bini bulmuş durumdadır. Bu iki sektörün son 12 aydaki ücretli istihdam artışları 90 binin üzerindedir.

İstihdam En Çok Sağlık Sektöründe Azalıyor

Haziran 2011-2012 döneminde, bazı sektörlerde de istihdam azalışı gözlemlendi. Bu azalışların, sektörel gerilemelerle ilgili olduğu kadar, sigortalı ücretlilerin çalıştıkları sektörlerdeki dönüşüm ile ilgili olduğu da söylenebilir. Birçok işyerindeki temizlik, yemek, ulaşım ile ilgili faaliyetlerin taşeron işverenlere devri, sektörlerdeki dönüşümün sonucudur.

* Mevsimsellikten arındırılmış serilerin farkıdır.

İstihdam kaybı yaşayan sektörlerin başında insan sağlığı hizmetleri gelmektedir. Haziran 2011'de 239 bin dolayındaki sigortalı ücretli sağlık çalışanlarının sayısı son 12 ayda 15 bin dolayında azalmış görünmektedir.

Sağlıktaki SGK verilerindeki azalışların kamudan ziyade, özel sektörde azalan sağlık istihdamı diye yorumlamak daha doğrudur. Burada, sağlıkla doğrudan ilgili olmayan bazı işlerin taşeronla devri sonucu, alt sektörler arasında geçişler olması ihtimali de yüksektir.

Çoğu, yerel yönetimlerce gerçekleştirilen atık maddelerin değerlendirilmesi ve veterinerlik hizmetlerinde de sigortalı ücretli istihdam kayıpları öne çıkmaktadır.

Tablo 7. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Azalan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mayıs 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
86	İnsan Sağlığı Hizmetleri	228.038	221.920	243.452	-15.414	-1,5	-6,3	2.222
38	Atık Maddelerin Değerlendirilmesi	51.258	51.504	57.933	-6.675	-0,6	-11,5	-535
75	Veterinerlik Hizmetleri	15.293	15.409	20.518	-5.225	-0,5	-25,5	294
94	Üye Olunan Kuruluş Faaliyetleri	33.673	31.950	36.753	-3.070	-0,3	-8,4	631
30	Diğer Ulaşım Araçları İmalatı	35.717	35.224	37.483	-1.766	-0,2	-4,7	116
70	İdari Danışmanlık Faaliyetleri	289.060	285.730	290.719	-1.659	-0,2	-0,6	7.181
36	Suyun Toplanması Arıtılması ve Dağıtılması	17.715	17.675	19.339	-1.624	-0,2	-8,4	-417
12	Tütün Ürünleri İmalatı	4.050	3.896	4.925	-875	-0,1	-17,8	371
35	Elektik, Gaz, Buhar ve Hava Sistemleri Üretim ve Dağıtım	100.461	101.892	101.325	-864	-0,1	-0,9	-284
84	Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik	9.998	9.785	10.712	-714	-0,1	-6,7	-26
Tüm Sektörler		12.087.084	11.820.778	11.045.909	1.041.175		9,4	81.060

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İmalat Sanayideki İstihdam Artış Hızı Genelinde Gerisinde Kaldı

İmalat sanayideki sigortalı ücretli sayısı Haziran 2012’de 3,3 milyon olarak belirlenmiştir. Bu, toplam sigortalı ücretlilerin yaklaşık yüzde 27’sinin imalat sanayi işçileri olması demektir. İmalat sanayi sigortalı ücretli istihdamı Haziran 2011-2012 döneminde, 12 ayda 262 bin dolayında arttı ve yıllık artış yüzde 8,6 ile yüzde 9,4 olan genel artışın gerisinde kalmıştır.

İmalat sanayide en fazla istihdam yaratmış sektörün yaklaşık 47,5 bin istihdam ile giyim eşyaları imalatı olduğu, onu 43 bine yaklaşan istihdam artışı ile tekstil ürünleri imalatı sektörünün izlediği görülmektedir. Bu iki geleneksel sektör, imalat sanayi işçilerinin yüzde 25’ini istihdam ederken sanayi istihdam artışının da üçte birini gerçekleştirmektedir.

Haziran 2012’de 400 bini geçen sigortalı ücretli sayısı ile üçüncü sırayı gıda ürünleri imalatı alırken fabrikasyon metal ürünleri imalatı, dördüncü sıraya almıştır. Gıda ürünleri imalatı sektöründe son 12 aylık artış 30 bin olmuştur.

Tablo 8. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mayıs 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
14	Giyim Eşyaları İmalatı	448.289	446.677	400.789	47.550	18,1	11,9	5.109
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	413.089	410.015	370.438	42.651	16,3	11,5	3.065
10	Gıda Ürünleri İmalatı	400.085	392.510	369.808	30.277	11,6	8,2	4.318
25	Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	371.232	362.450	350.243	10.989	8,0	6,0	1.676
31	Mobilya İmalatı	127.149	125.206	109.764	17.385	6,6	15,8	-1.882
29	Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı	103.447	103.503	90.127	13.320	5,1	14,8	1.081
22	Kauçuk ve Plastik Ürünler İmalatı	167.452	166.417	154.511	12.941	4,9	8,4	901
23	Metalik Olmayan Ürünler İmalatı	211.561	209.169	199.527	12.034	4,6	6,0	1.102
24	Ana Metal Sanayi	166.188	164.912	154.263	11.996	4,6	7,8	168
33	Makine ve Ekipman Kurulumu ve Onarımı	165.188	162.101	155.316	9.872	3,8	6,4	1.977
Toplam İmalat Sanayi		3.313.540	3.274.996	3.051.473	262.067		8,6	21.769

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İmalat sanayide Mayıs-Haziran 2012 dönemindeki bir aylık mevsimsel etkiden arındırılmış sigortalı ücretli istihdam artışı, 22 bin dolayındadır. Bu da tuttuğu yer göz önüne alındığında, binde 9 ile zayıf bir istihdam artışı demektir. İç pazara dönük imalat sanayinin 2012'de daralan iç talep ile birlikte istihdam zayıflaması da yaşadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda sigortalı ücretli imalat sanayi istihdamındaki artışın daha çok kayıtsızların kayıt altına alınmasından kaynaklandığı da söylenebilir.

Haziran 2012'de 127 bini geçen mobilya imalatı, istihdam artışında beşinci büyük alt sektör olarak dikkat çekmekte ve son 12 ayda 18 bin yeni istihdam yaratmış görünmektedir. Sigortalı ücretli istihdamı 103 bini geçen otomotiv sektöründe ise son 12 ayda 13,3 binlik sigortalı ücretli istihdam artışı görülmektedir. Buna yakın artışlar lastik-plastik ve ana metal sektörlerinde de söz konusudur.

Turizmde Güçlü İllerinde İstihdam Daha Çok Arttı

Sigortalı ücretlilerin yüzde 29'unun çalıştığı İstanbul, son 12 ayın sigortalı ücretli artışında da yüzde 28 pay aldı. İstanbul'da sigortalı ücretli sayısında 290 bin artış yaşandı. Mayıs-Haziran 2012 aylık (mevsimsellikten arındırılmış) 81 binlik sigortalı ücretli istihdam artışının ise yüzde 34'ünün İstanbul'a ait olduğu görülüyor.

Yıllık sigortalı ücretli istihdam artışında ikinci sırayı yüzde 8,3 ile alan Ankara, yüzde 6,4 artış gösteren İzmir'in önünde gidiyor. Antalya, Bursa ve Gaziantep artan istihdamdan pay alan diğer önemli iller. Kocaeli, Konya gibi sanayi şehirleri ile deprem sonrası inşaat faaliyeti yoğunlaşan Van, artan istihdamda rolü olan diğer illerdir. Turizm-tarım dolayısıyla Muğla da istihdam artışına katkı yapan iller arasındadır. Adana, Kayseri, Manisa, Mersin ve Tekirdağ da istihdam üreten başlıca iller arasındadır.

İstanbul'un sigortalı ücretli sayısı Haziran 2012 itibariyle 3 milyon 481 bini buldu ve Türkiye toplamındaki payı yüzde 29'a yakındır. Her yıl nüfusu ortalama 300 bin dolayında artan İstanbul'da perakende ticaret, inşaat, ulaştırma gibi hizmet; tekstil, hazır giyim, gıda gibi istihdam artışına öncülük eden sanayi sektörlerindeki büyüme, İstanbul'da istihdamı ve sigortalı ücretliliği de sürekli artırıyor.

İstanbul'un en yakınındaki Ankara'nın sigortalı ücretli istihdam artışı Haziran 2011-2012 döneminde 74 bini geçerken toplamı da 1 milyonun üstündedir ve toplamdaki payı yüzde 8,3'tür. Son 12 ayın sigortalı ücretli artışında Ankara yüzde 7 pay almıştır. Bu artışta kamu istihdamının da etkili olduğu söylenebilir.

İzmir'in yıllık istihdam artışı 59 bin dolayında gerçekleşti ve İzmir'in sigortalı ücretli sayısı 772 binin üstüne çıkarken, payı ise yüzde 6,4 olarak gerçekleşti.

Tablo 9. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mayıs 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Haziran 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	İstihdamda İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
İstanbul	3.481.420	3.341.850	3.190.962	290.458	28,8	27,9	9,1	28.211
Ankara	1.004.992	1.004.992	931.247	73.735	8,3	7,1	7,9	2.501
İzmir	772.123	754.214	712.780	59.343	6,4	5,7	8,3	4.904
Antalya	500.098	484.397	451.700	48.398	4,1	4,6	10,7	3.940
Bursa	564.718	556.317	523.643	41.075	4,7	3,9	7,8	2.711
Gaziantep	220.012	214.155	184.867	35.145	1,8	3,4	19,0	2.627
Kocaeli	390.225	383.601	358.378	31.847	3,2	3,1	8,9	2.887
Van	84.275	79.021	54.743	29.532	0,7	2,8	53,9	1.911
Konya	259.260	241.269	232.836	26.424	2,1	2,5	11,3	1.285
Adana	253.397	249.423	229.043	24.354	2,1	2,3	10,6	1.580
Kayseri	197.235	192.156	177.702	19.533	1,6	1,9	11,0	1.651
Muğla	196.943	180.409	177.721	19.222	1,6	1,8	10,8	1.772
Manisa	190.237	192.819	172.759	17.478	1,6	1,7	10,1	1.064
Mersin	194.949	191.717	177.535	17.414	1,6	1,7	9,8	1.394
Tekirdağ	210.614	205.699	195.585	15.029	1,7	1,4	7,7	615
Türkiye Toplam	12.087.084	11.820.778	11.045.909	1.041.175			9,4	81.060

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Üç büyük il dışında bırakıldığında, en yüksek istihdam artışı Anadolu'da Antalya ve Bursa'dadır. Haziran 2011-2012 döneminde, 12 ayda 48 bin dolayında istihdam artışı yaşayan Antalya'nın sigortalı ücretli sayısı 500 bini aştı ve payı yüzde 4,6'yı geçti. Sanayi merkezi Bursa'da ise aynı dönemde 41 bin kayıtlı istihdam artışı gözlemlendi ve ilin sigortalı ücretli sayısı 565 bine ulaştı.

İstanbul'u çevreleyen sanayi ağırlıklı Kocaeli ve Tekirdağ illerinde de sigortalı ücretli sayısı 50 bin dolayında arttı. Suriye pazarındaki daralmaya rağmen Gaziantep, sigortalı ücretli sayısını son 12 ayda 35 bin artırarak toplamını 220 bine çıkardı. Van, deprem sonrası yeniden inşa edilirken sigortalı ücretli sayısı da 84 bine çıktı. Bu, 12 ayda yüzde 56 artış demek.

Anadolu'nun diğer sanayi illeri Manisa, Kayseri ile Konya da sigortalı ücretli istihdamı artan merkezler oldular.

Esnaflı Sayısını En Yüksek Oranda Artıran İl: Şanlıurfa

Kendi hesabına çalışan kayıtlı (esnaf) sayısının 1 milyon 936 bine yaklaştığı Haziran 2012’de, ilk 15 ilde kayıtlıların üçte ikisinin bulunduğu görülmektedir. İstanbul, kayıtlı esnafın yüzde 24’ünü barındırmaktadır. Ankara ve İzmir yüzde 6,6’lık eşit paylarla ikinci ve üçüncü sıradalar. Antalya, kayıtlı esnaf sayısında yüzde 4,2 ile dördüncü, Bursa ise yüzde 3,8 payla beşinci sırayı almaktadır.

Tablo 10. Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kayıtlı Esnaf (4/b, Haziran 2012)	Kayıtlı Esnaf (4/b, Mayıs 2012)	Kayıtlı Esnaf (4/b, Haziran 2011)	Kayıtlı Esnaf Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Kayıtlı Esnaf Sayısında İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Kayıtlı Esnaf Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
İstanbul	464.629	475.924	427.344	37.385	24,0	80,8	8,7	7.182
Gaziantep	39.347	38.604	36.032	3.315	2,0	7,2	9,2	807
Bursa	74.908	73.718	72.080	2.828	3,9	6,1	3,9	795
Şanlıurfa	24.075	23.774	21.604	2.471	1,2	5,4	11,4	275
Ankara	129.186	127.776	127.191	1.995	6,7	4,3	1,6	540
Hatay	37.563	36.948	35.689	1.874	1,9	4,1	5,3	282
Denizli	35.169	34.722	33.324	1.845	1,8	4,0	5,5	79
Manisa	33.763	33.276	32.399	1.364	1,7	3,0	4,2	244
Konya	56.066	55.212	54.776	1.290	2,9	2,8	2,4	484
Antalya	82.585	81.726	81.478	1.107	4,3	2,4	1,4	148
Kayseri	30.330	29.853	29.522	808	1,6	1,8	2,7	160
Uşak	11.807	11.605	11.048	759	0,6	1,6	6,9	126
Aydın	34.899	34.600	34.206	693	1,8	1,5	2,0	147
Tekirdağ	23.221	22.899	22.703	518	1,2	1,1	2,3	81
Afyon	15.699	15.426	15.227	472	0,8	1,0	3,1	84
Türkiye Toplam	1.935.758	1.931.182	1.889.624	46.135			2,4	4.589

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Haziran 2011-2012 döneminde kayıtlı esnaf sayısında net artış 46 bini bulurken ilk 15 ilin bazılarında sayı artarken bazılarında azalmıştır. İstanbul kayıtlı esnaf sayısı son 12 ayda 37 bin artarken Gaziantep, Şanlıurfa, Bursa, Denizli gibi illerde 2 ile 3 bin arasında artışlar yaşanmıştır.

Kayıtlı Çiftçi Sayısı Yüzde 8 Azaldı

Haziran 2012 itibarıyla sayıları 1 milyon 104 bin olarak saptanan kayıtlı çiftçi sayısı, 12 ay öncesine göre yüzde 8 geriledi ve 95 bin dolayında eksilmiştir. En çok kayıtlı çiftçi bulunan illerden Konya (yaklaşık 60 bin), kayıtlı çiftçilerin yüzde 5,4'ünü barındırmaktadır. İkinci sırada Antalya, sonra Mersin bulunmaktadır. Aydın, Şanlıurfa ve Adana, en çok kayıtlı çiftçi bulunan diğer iller olarak belirlenmiştir.

Tablo 11. Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kayıtlı Çiftçi (4/b, Haziran 2012)	Kayıtlı Çiftçi (4/b, Mayıs 2012)	Kayıtlı Çiftçi (4/b, Haziran 2011)	Kayıtlı Çiftçi Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Kayıtlı Çiftçi Sayısında İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Kayıtlı Çiftçi Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
Şanlıurfa	26.295	26.202	23.981	2.314	2,4	9,6	173
Aydın	30.172	30.367	28.853	1.319	2,7	4,6	17
Kars	5.997	5.970	5.541	456	0,5	8,2	25
Karaman	7.479	7.495	7.028	451	0,7	6,4	15
Ardahan	4.504	4.476	4.190	314	0,4	7,5	35
Niğde	14.706	14.855	14.502	204	1,3	1,4	86
Mardin	10.964	11.108	10.819	145	1,0	1,3	50
Hakkari	955	965	834	121	0,1	14,5	11
Tunceli	1.527	1.533	1.468	59	0,1	4,0	3
Siirt	3.013	3.032	2.995	18	0,3	0,6	32
Bingöl	1.409	1.424	1.402	7	0,1	0,5	4
İstanbul	7.905	11.824	7.901	4	0,7	0,1	-3.719
Kilis	3.127	3.137	3.123	4	0,3	0,1	10
Iğdır	2.766	2.783	2.805	-39	0,3	-1,4	30
Bartın	1.072	1.097	1.115	-43	0,1	-3,9	9
Türkiye Toplam	1.104.403	1.113.613	1.199.684	-95.281		-7,9	-5.325

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Son 1 Yılda Memur Sayısında Artış Oranı Sigortalı Ücretlilerden Fazla

Haziran 2011-2012 döneminde kamu çalışanı sayısının yüzde 10,1 artarak 2 milyon 610 bini geçtiği görülmektedir. Son 12 ayda gerçekleşen 240 bin kamu çalışanı artışının illerin nüfuslarıyla bağlantılı olduğu ve en yüksek artışın Başkent Ankara ve İstanbul'da gerçekleştiği belirlenmiştir.

Haziran 2012 itibarıyla kamu personelinin illere göre dağılımına bakıldığında Başkent Ankara'nın yüzde 14,5 ile ilk sırayı aldığı ve son 12 ayda 24 bine yaklaşan artışla kamu personel sayısını yüzde 7'ye yakın artırdığı görülmektedir. Türkiye nüfusunun yüzde 18'ine sahip ve milli gelirinin yüzde 30'una yakınına üreten İstanbul ise kamu personeli toplamından yüzde 11,5 pay alıyor ve sayısı Haziran 2012'de 302 bin olarak belirlenmiştir. Son 12 ayda İstanbul'un kamu personeli sayısı 32 bin artmıştır. İzmir ise 137 bin ile kamu personeli ile toplamın yüzde 5,3'üne sahiptir. Kamu personelinin yoğunlaştığı diğer illeri (nüfuslarıyla doğru orantılı olarak) yüzde 2,6 pay ile Bursa ve yüzde 2,5 ile Konya, yüzde 2,4 ile Adana oluşturmaktadır.

Tablo 12. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kamu Çalışanı (4/c, Haziran 2012)	Kamu Çalışanı (4/c, Mayıs 2012)	Kamu Çalışanı (4/c, Haziran 2011)	Kamu Çalışanı Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Kamu Çalışanı Sayısında İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Kamu Çalışanı Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
İstanbul	302.191	294.713	270.153	32.038	11,6	13,3	11,9	3.562
Ankara	377.293	370.746	353.524	23.739	14,5	9,9	6,7	1.500
İzmir	137.360	135.629	128.021	9.339	5,3	3,9	7,3	461
Şanlıurfa	36.518	35.736	29.584	6.934	1,4	2,9	23,4	382
Bursa	67.087	66.031	60.297	6.790	2,6	2,8	11,3	341
Konya	64.995	64.161	58.376	6.619	2,5	2,8	11,3	374
Diyarbakır	53.218	52.512	46.979	6.239	2,0	2,6	13,3	376
Antalya	57.001	55.920	50.922	6.079	2,2	2,5	11,9	323
Van	31.005	30.525	25.471	5.534	1,2	2,3	21,7	102
Gaziantep	41.549	41.247	36.073	5.476	1,6	2,3	15,2	245
Kocaeli	49.438	48.341	44.133	5.305	1,9	2,2	12,0	322
Mersin	52.450	51.412	47.336	5.114	2,0	2,1	10,8	477
Adana	61.400	60.682	56.788	4.612	2,4	1,9	8,1	253
Kayseri	43.338	42.469	39.073	4.265	1,7	1,8	10,9	226
Erzurum	36.711	36.243	32.755	3.956	1,4	1,6	12,1	91
Türkiye Toplam	2.610.813	2.574.350	2.370.549	240.264			10,1	405

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Ayda 10 Bin Yeni İşyeri Açılıyor

Haziran 2011-2012 döneminde SGK'ya bildirme veren işyeri sayısında 114 bine yakın artış yaşanmıştır. Böylece kayıtlı işyeri sayısı 1 milyon 512 bine yaklaşmıştır. Yıllık artış yüzde 8,2 olurken yeni açılan işyeri sayısının aylık ortalaması 10 bine yaklaşmıştır.

Tablo 13. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	İşyeri Sayısı (4/a, Haziran 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Mayıs 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Haziran 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
47	Perakende Ticaret	263.378	261.482	240.227	23.151	20,3	9,6	1.503
49	Kara ve Boru Hattı Taşımacılığı	116.515	115.627	103.983	12.532	11,0	12,1	543
56	Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri	75.190	74.889	67.042	8.148	7,1	12,2	-421
46	Toptan Ticaret	95.614	95.187	89.157	6.457	5,7	7,2	488
82	Büro Yönetim ve Destek Faaliyetleri	43.240	42.858	36.867	6.373	5,6	17,3	493
43	Özel İnşaat Faaliyetleri	52.167	50.698	45.824	6.343	5,6	13,8	582
45	Motorlu Kara Taşıtlarının Toptan ve Perakende Ticareti ve Onarımı	32.362	32.043	27.065	5.297	4,6	19,6	292
14	Giyim Eşyaları İmalatı	33.619	33.072	29.551	4.068	3,6	13,8	416
81	Bina ve Çevre Düzenleme Faaliyetleri	41.872	41.865	38.144	3.728	3,3	9,8	231
96	Diğer Hizmet Faaliyetleri	35.838	35.707	32.568	3.270	2,9	10,0	197
Tüm Sektörler		1.511.723	1.501.003	1.397.759	113.964		8,2	9.194

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Son 12 ayda kayıtlara giren yeni 114 bin dolayındaki işyerinin yüzde 20,3'ünün perakende ticaret sektöründe olduğu, onu yüzde 11 ile kara ve boru hattı taşımacılığı işyerlerinin izlediği görülmektedir. Yeni işyerleri toplamında yaklaşık yüzde 7 pay ise yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri işyerlerinin olmuştur. Toptan ticaret ile büro yönetim ve destek faaliyetleri işyerlerinin her biri ise toplamdan yaklaşık yüzde 6 pay almıştır.

İmalat Sanayide Yeni Açılan 4 Firmadan 1'i Hazır Giyim Sektöründe

Haziran 2011'de 244 bin olan imalat işyerleri sayısı Haziran 2012'de 262 bini aşmış ve 12 ayda artış 18 bini bulmuştur. Bu artışta, ilk sırayı yüzde 23 payla giyim eşyaları imalatı sektörü almıştır. Yeni kayıtlı mobilya işyerlerinin de toplam imalattaki payı yüzde 14'e yaklaşmıştır. Kayıtlı yeni sanayi işyerlerinde gıda ürünleri imalatı, üçüncü sırayı yüzde 10 payla alırken, dördüncü sırayı da tekstil ürünleri imalatı yüzde 10'a yakın payla almış bulunmaktadır.

Tablo 14. İmalat Sanayide İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	İşyeri Sayısı (4/a, Haziran 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Mayıs 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Haziran 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012) *
14	Giyim Eşyaları İmalatı	33.619	33.072	29.551	4.068	23,1	13,8	416
31	Mobilya İmalatı	18.412	18.175	16.004	2.408	13,7	15,0	218
10	Gıda Ürünleri İmalatı	40.421	40.230	38.638	1.783	10,1	4,6	79
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	17.050	16.942	15.332	1.718	9,8	11,2	156
28	Makine ve Ekipman İmalatı	16.574	16.472	15.264	1.310	7,4	8,6	-44
25	Fabrikasyon Metal Ürünleri	31.276	21.119	30.065	1.211	6,9	4,0	103
15	Deri ve İlgili Ürünler İmalatı	6.369	6.300	5.462	907	5,2	16,6	70
23	Metalik Olmayan Ürünler İmalatı	13.040	12.938	12.235	805	4,6	6,6	69
22	Kauçuk ve Plastik Ürünler İmalatı	11.429	11.368	10.765	664	3,8	6,2	27
24	Ana Metal Sanayi	9.289	9.263	8.788	501	2,8	5,7	-30
Toplam İmalat Sanayi		262.453	260.563	244.859	17.594		7,2	957

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Son 1 Yılda İşyeri Sayısını En Fazla Artıran İller: Gaziantep, Adana ve Hatay

Yeni kayıtlı işyerlerinin, tıpkı istihdam artışında olduğu gibi, yüzde 32 oranında İstanbul'da kuruldukları görülmektedir. Yenilerle birlikte İstanbul'daki kayıtlı işyeri sayısı Haziran 2012'de 439 bine yaklaştı ve toplam işyerlerinin yüzde 29'unu bulmuştur.

Ankara'nın ise yenileriyle birlikte kayıtlı işyeri sayısı Haziran 2012'de 118 bini geçmiş ve payı yüzde 7,8'e ulaşmıştır. Haziran 2012 sonunda İzmir'deki kayıtlı işyerlerinin sayısı 107 bine yaklaşırken payı da yüzde 7,1 olmuştur.

Haziran 2011-2012 döneminde yeni işyeri artışında ilk sırayı ise yüzde 13,1 ile Gaziantep almıştır. Onu yüzde 13 dolayındaki artışlarla komşusu Adana ve Hatay izlemiştir. Bu durum, söz konusu illerdeki istihdam artış hızlarıyla paralellik göstermektedir.

Tablo 15. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)

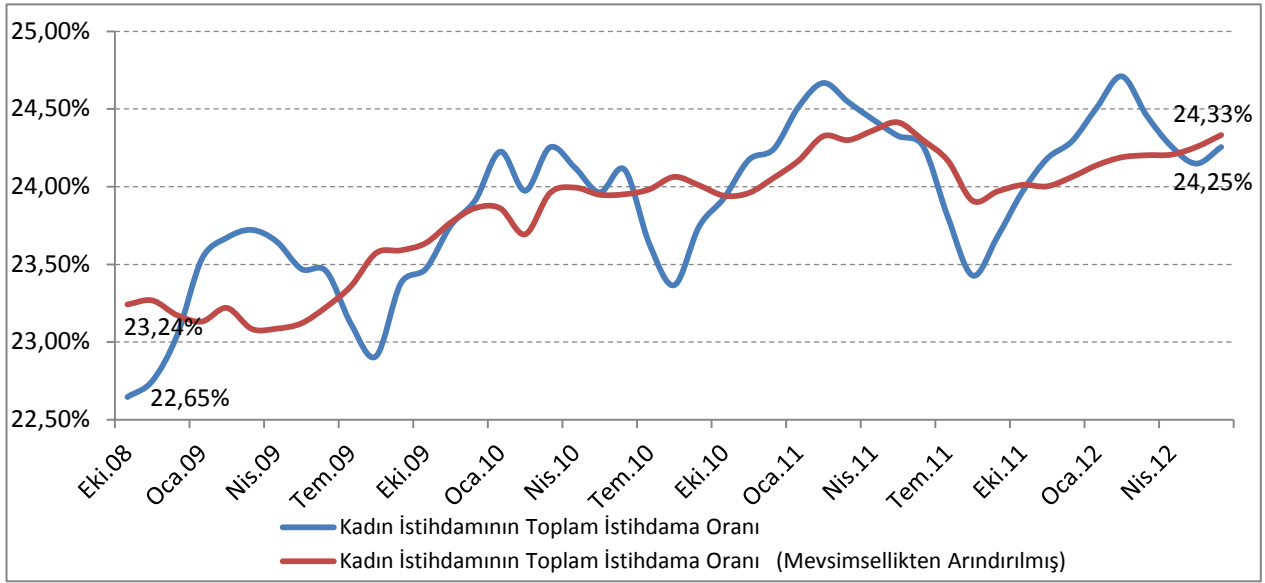
İller	İşyeri Sayısı (4/a, Haziran 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Mayıs 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Haziran 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	İlin Toplam İşyeri Sayısındaki Payı (%) (Haziran 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Mayıs Haziran 2012 - 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012) *
İstanbul	438.690	436.397	402.484	36.206	29,0	31,8	9,0	3.433
Ankara	118.002	117.310	109.697	8.305	7,8	7,3	7,6	766
İzmir	107.106	106.856	99.676	7.430	7,1	6,5	7,5	532
Antalya	60.479	59.481	55.011	5.468	4,0	4,8	9,9	430
Bursa	61.387	61.038	56.382	5.005	4,1	4,4	8,9	428
Adana	35.207	34.898	31.146	4.061	2,3	3,6	13,0	364
Konya	37.104	36.966	33.914	3.190	2,5	2,8	9,4	-106
Gaziantep	26.848	26.588	23.748	3.100	1,8	2,7	13,1	274
Mersin	30.813	30.551	28.048	2.765	2,0	2,4	9,9	189
Kocaeli	35.606	35.405	33.154	2.452	2,4	2,2	7,4	193
Muğla	31.297	30.320	29.329	1.968	2,1	1,7	6,7	167
Kayseri	24.589	24.414	22.672	1.917	1,6	1,7	8,5	146
Hatay	18.554	18.387	16.676	1.878	1,2	1,6	11,3	120
Aydın	23.439	23.173	21.576	1.863	1,6	1,6	8,6	136
Tekirdağ	19.110	18.861	17.334	1.776	1,3	1,6	10,2	106
Türkiye Toplam	1.511.723	1.501.003	1.397.759	113.964			8,2	9.194

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kadın İstihdamı Yaz Aylarında Azalıyor, Kış ve Bahar Aylarında Artıyor

Kadın istihdamının Ekim 2008'den Haziran 2012'ye kadar sigortalı ücretli içindeki payı yüzde 22,6'dan yüzde 24,3'e çıkmıştır. Bu 1,7 puanlık artış, kadının istihdama katılımı ve güvenceye kavuşması anlamında olumlu bir gelişmedir. Mevsimsel etkiler dikkate alındığında da, 3 yılda kadın istihdam oranının 1,1 puan arttığı görülmektedir. Kadın istihdamı yaz aylarında azalmakta, buna karşılık kış ve ilkbahar aylarında artmaktadır.

Şekil 6. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın İstihdamının Toplam İstihdama Oranı (Ekim 2008 – Haziran 2012)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kadınların toplam sigortalı ücretliler içindeki payı 2010 ortalarından itibaren (mevsim etkisinden arındırılmış olarak) artış sürecine girmiştir. Ancak bu durum 2011 ortalarından itibaren yerini önce inişe bırakmış ve 2012'de genellikle yatay seyretmiştir.

Haziran 2011-2012 döneminde gerçekleşen 1 milyon 41 bin dolayındaki sigortalı ücretli istihdamı artışında kadınların payı 252 bin ve oran olarak yüzde 24 olmuştur. Yani, her 4 yeni kayıtlı işten biri kadınların, üçü erkeklerin olmuştur. Haziran 2011-2012 döneminde kadın sigortalı ücretli istihdamında yüzde 9,4 olarak gerçekleşen artış, genel istihdam artışının 0,6 puan altında seyretmiştir. Böylece Haziran 2012 itibariyle sigortalı ücretli kadın sayısı toplamı 2 milyon 932 bin, toplamdaki payı da yüzde 24,3 olarak gerçekleşmiştir.

Haziran 2011-2012 döneminde kadınlar yine ağırlıklı hizmetler ve imalat sanayinin emek-yoğun kesimlerinde istihdam edildiler. Söz konusu 12 ayda perakende sektöründe sigortalı ücretli sayısı 49 bin 144 artmıştır. Bu, toplam artıştan yüzde 19,5 pay demek. İkinci sırayı geniş anlamda turizm sektörü izlemiştir. Konaklama ve yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri işyerlerindeki sigortalı ücretli kadın sayısı 24 bin dolayında artmıştır. Üçüncü sırayı ise giyim eşyaları imalatı sektörü izlemiş ve 17 bin dolayında istihdam artışı ile toplamdan yüzde 7'ye yakın pay almıştır. Büro yönetimi ve destek faaliyetlerindeki sigortalı ücretli kadın sayısı ise 12 ayda 178 bin artmıştır. Kadınlara yaratılan istihdamdan toptan ticaret ile binalarla ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri sırasıyla yüzde 6 ve yüzde 6,5 pay almıştır.

Tablo 16. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kadın İstihdamı (4/a, Haziran 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Mayıs 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Haziran 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012) *
47	Perakende Ticaret	387.415	377.704	338.271	49.144	19,5	14,5	3.515
14	Giyim Eşyaları İmalatı	207.173	205.320	183.373	23.800	9,5	13,0	1.847
82	Büro Yönetimi ve Destek Faaliyetleri	112.207	109.032	95.128	17.079	6,8	18,0	-2.578
56	Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri	99.800	97.798	83.030	16.770	6,7	20,2	1.556
81	Binalar ile İlgili Hizmetler ve Çevre Düzenlemesi Faaliyetleri	81.617	83.744	68.218	13.399	5,3	19,6	984
10	Gıda Ürünleri	97.904	93.207	85.001	12.903	5,1	15,2	2.470
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	120.241	119.437	107.542	12.699	5,0	11,8	1.014
46	Toptan Ticaret	136.607	136.056	123.966	12.641	5,0	10,2	634
55	Konaklama	80.961	74.137	68.473	12.488	5,0	18,2	616
96	Diğer Hizmet Faaliyetleri	108.492	109.491	97.607	10.885	4,3	11,2	269
Tüm Sektörler		2.931.690	2.854.478	2.680.038	251.652		9,4	28.661

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İmalat Sanayide Kadın İstihdamı, Erkek İstihdamından Daha Çok Artıyor

Haziran 2011-2012 döneminde 252 bine yakın artış gösteren kadın istihdamında imalat sanayi üçte bir oranında pay almıştır. Yaklaşık 81 bin kadına daha sigortalı ücretli istihdam yaratan imalat sanayi işyerlerinden giyim eşyaları imalatı yüzde 30'a yakın istihdam payı ile ilk sırayı alırken tekstil ürünleri imalatı işyerleri yüzde 16 payla ikinci sırayı almıştır. Böylece birbirine yakın bu iki faaliyet alanı kadınlara sağlanan istihdamda yüzde 46 pay sahibi olmuşlardır. Gıda ürünleri imalatı da yüzde 16 pay almıştır. Böylece bu üç geleneksel sektör, kadınlara sağlanan yeni istihdamda yüzde 62'lik büyüklüğe ulaşmıştır.

Tablo 17. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Haziran, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kadın İstihdamı (4/a, Haziran 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Mayıs 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Haziran 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012) *
14	Giyim Eşyaları İmalatı	207.173	205.320	183.373	23.800	29,5	13,0	1.847
10	Gıda Ürünleri İmalatı	97.904	93.207	85.001	12.903	16,0	15,2	2.470
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	120.241	119.437	107.542	12.699	16,0	11,8	1.014
25	Fabrikasyon Metal Ürünleri	41.857	40.662	36.919	4.938	15,7	13,4	471
22	Kauçuk ve Plastik Ürünler İmalatı	28.546	28.311	24.433	4.113	6,1	16,8	383
31	Mobilya İmalatı	14.108	13.639	11.322	2.786	3,5	24,6	247
23	Metalik Olmayan Ürünler İmalatı	22.699	22.206	20.065	2.634	3,3	13,1	173
27	Elektrikli Teçhizat İmalatı	16.964	16.690	14.478	2.486	3,1	17,2	222
28	Makine ve Ekipman İmalatı	23.750	23.376	21.591	1.159	2,7	10,0	-172
29	Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı	13.081	12.884	11.017	2.064	2,6	18,7	347
Toplam İmalat Sanayi		709.086	696.260	628.366	80.720		12,8	7.168

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kadına Yeni İstihdamın Yüzde 54'ü 3 Büyük İlde

Haziran 2011-2012 döneminde gerçekleşmiş görünen 252 binlik yeni sigortalı ücretli kadın istihdamının yüzde 38'ine yakınına oluşturan 90 bini, yani yüzde 36'sı İstanbul'da gerçekleşmiştir. Ankara, yaratılmış işlerden yüzde 10'a yakın pay alırken, İzmir'in payı yüzde 8 dolayında belirlenmiştir. Böylece kadınlara istihdamın yüzde 54'e yakını, 3 büyük ilde yaratılmıştır. Bunları Bursa, Antalya ve Kocaeli'ndeki kadın istihdamları izlemiştir. Bursa'da, 1 yılda 15 bin, Antalya'da 14 bin dolayında, Kocaeli'nde de 7 bin dolayında kadına, sigortalı ücretli iş yaratılmıştır.

Tablo 18. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kadın İstihdamı (4/a, Haziran 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Mayıs 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Haziran 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Haziran 2012 - 2011)	İldeki Kadın İstihdamının Toplam İstihdama Oranı (%) (Haziran 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Haziran - Mayıs 2012)*
İstanbul	1.003.579	990.152	913.439	90.140	28,8	35,8	9,9	9.376
Ankara	268.851	269.260	244.688	24.163	26,8	9,6	9,9	1.380
İzmir	226.745	219.340	206.165	20.580	29,4	8,2	10,0	2.455
Bursa	155.057	151.566	140.355	14.702	27,5	5,8	10,5	949
Antalya	132.238	127.647	118.790	13.448	26,4	5,3	11,3	887
Kocaeli	80.372	79.582	72.978	7.394	20,6	2,9	10,1	1.051
Muğla	46.519	41.641	40.757	5.762	23,6	2,3	14,1	594
Balıkesir	34.761	31.862	29.771	4.990	23,7	2,0	16,8	2.428
Tekirdağ	58.660	57.252	53.711	4.949	27,9	2,0	9,2	433
Manisa	44.200	42.608	39.287	4.949	23,2	2,0	12,5	583
Adana	52.842	52.205	48.227	4.615	20,9	1,8	9,6	414
Kayseri	33.298	33.298	29.057	4.241	16,9	1,7	14,6	415
Denizli	49.415	49.415	45.379	4.036	30,1	1,6	8,9	487
Sakarya	31.630	31.630	27.974	3.656	22,9	1,5	13,1	353
Aydın	34.121	34.121	30.608	3.513	26,2	1,4	11,5	532
Türkiye Toplam	2.931.690	2.854.478	2.680.038	251.652	24,3		9,4	28.661

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İşsizlik Ödeneği Alanların Yüzde 30'u İstanbul'da

Haziran 2012 itibariyle İŞKUR'dan işsizlik ödeneği almaya hak kazananların sayısı 28 bin dolayında olmuştur. İşsizlik ödeneğine hak kazanmanın birçok koşula bağlı olduğu Türkiye'de, Aralık 2011'den Ocak 2012'ye işsizlik ödeneği alanlar 27 binden 39 bine çıkarak yüzde 44 artmışken Şubat 2012'de tekrar 26 bin dolayına, Mayıs'ta da 24 bin dolayına düşmüştür. Haziran'da 28 bine yaklaşmakla beraber çıkış temposu çok yavaştır.

Haziran 2011-2012 döneminde işsizlik ödeneği alanların sayısı sadece 4 bin 534 kişi artmıştır. Bunların da 843'ü İstanbul'a, 399'u İzmir'e, 283'ü Ankara'ya ait görünmektedir. İstanbul'da Haziran 2012'de işsizlik ödeneği alanlar 8 bin 308 kişi olarak belirlenmiştir. Bu da işsizlik ödeneği alanların üçte birine yakındır. İzmir'de 2 bin, Ankara bin 900 dolayında kişi işsizlik ödeneği alırken Bursa'dakilerin de sayısı bin 600'e yakındır.

Tablo 19. İşsizlik Ödeneği Alan Kişi Sayısı En Fazla Artan İller (Haziran, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Haziran 2012	Mayıs 2012	Haziran 2011	Fark (Haziran 2012 - 2011)	İlin İşsizlik Ödeneği Alan Kişiler İçerisindeki Payı (%) (Haziran 2012)	Değişim (%) (Haziran 2012 - 2011)
İstanbul	8.308	7.873	7.465	843	30,0	11,3
İzmir	1.917	2.014	1.518	399	6,9	26,3
Ankara	1.856	1.547	1.573	283	6,7	18,0
Bursa	1.599	1.598	1.338	261	5,8	19,5
Tekirdağ	617	517	385	232	2,2	60,3
Kocaeli	920	823	754	166	3,3	22,0
Sivas	259	115	103	156	0,9	151,5
Mersin	486	372	332	154	1,8	46,4
Erzincan	177	39	32	145	0,6	453,1
Balıkesir	370	336	238	132	1,3	55,5
Konya	403	268	271	132	1,5	48,7
Şanlıurfa	249	114	122	127	0,9	104,1
Trabzon	318	205	228	90	1,1	39,5
Antalya	684	667	600	84	2,5	14,0
Zonguldak	245	142	161	84	0,9	52,2
Türkiye Toplam	27.682	24.243	23.148	4.534		19,6

Kaynak: Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), TEPAV